

Helen Mary Jones AS
Cadeirydd y Pwyllgor Diwylliant, y Gymraeg a Chyfathrebu
Senedd Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN

14 Awst 2020

Annwyl Helen,

Adroddiad gan y Pwyllgor Diwylliant, y Gymraeg a Chyfathrebu ar Effaith Argyfwng COVID-19 ar Chwaraeon.

Hoffwn i ddiolch i aelodau'r Pwyllgor Diwylliant, y Gymraeg a Chyfathrebu am eu hadroddiad ar effaith COVID-19 ar chwaraeon. Ni welwyd erioed adeg o'r fath, ac mae'r adroddiad hwn yn rhoi gwybodaeth werthfawr a fydd yn ein helpu i ddatblygu ymhellach lwybr ar gyfer dechrau cynnal digwyddiadau chwaraeon unwaith eto.

Bydd Llywodraeth Cymru yn parhau i weithio gyda Chwaraeon Cymru a phartneriaid eraill i roi'r argymhellion ar waith, ac mae ein hymateb i adroddiad y Pwyllgor ynghlwm.

Byddaf yn rhoi diweddariadau ar y cynnydd i'r Pwyllgor.

Yn gywir,

Yr Arglwydd Elis-Thomas AS/MS
Y Dirprwy Weinidog Diwylliant, Chwaraeon a Thwristiaeth
Deputy Minister for Culture, Sport and Tourism

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Dafydd.Elis-Thomas@llyw.cymru
Correspondence.Dafydd.Elis-Thomas@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Ymateb Llywodraeth Cymru i adroddiad y Pwyllgor Diwylliant, y Gymraeg a Chyfathrebu ar Effaith Argyfwng COVID-19 ar Chwaraeon.

Argymhelliad 1: Dylai Llywodraeth Cymru lobïo Llywodraeth y DU i sicrhau bod y Cynllun Cymorth Incwm i'r Hunangyflogedig yn cael ei ddiwygio i wneud yn siŵr nad yw unrhyw un sy'n hunangyflogedig yn y sector chwaraeon a gweithgareddau corfforol yn disgyn drwy'r bylchau.

Ymateb y Llywodraeth: Derbyn.

Rydym yn parhau i drafod â Llywodraeth y DU i sicrhau bod cymaint o bobl hunangyflogedig yng Nghymru ag y bo modd yn gallu cael mynediad at y cynllun. Rwy'n llawn ymwybodol y bydd llawer o'r sectorau yn fy mhortffolio i ymhlith yr olaf i adfer o'r argyfwng, ac y bydd angen cymorth arnynt am gyfnod hwy. Ysgrifennodd y Gweinidog Cyllid a Gweinidog yr Economi lythyr ar y cyd at Ganghellor y DU ym mis Mehefin ynghylch pwysigrwydd estyn y Cynllun Cadw Swyddi a'r Cynllun Cymorth Incwm i'r Hunangyflogedig, ac rydym yn parhau i gyflwyno'r achos dros y sectorau hynny sydd wedi dioddef effeithiau difrifol o ganlyniad i'r argyfwng.

Goblygiadau Ariannol: Dim.

Argymhelliad 2: Dylai Llywodraeth Cymru weithio gyda'r awdurdodau lleol i ystyried y cymorth sydd ar gael i ymddiriedolaethau hamdden, a bod yn barod i estyn y cymorth cyhoeddus sydd ei angen i sicrhau bod ymddiriedolaethau hamdden a chlybiau cymunedol yn goroesi.

Ymateb y Llywodraeth: Derbyn.

Rydym wedi bod yn trafod â Community Leisure UK, y sefydliad cynrychiadol, ac â'r gweithredwyr hamdden eu hunain drwy gydol yr argyfwng, a bydd y trafodaethau hyn yn parhau. Rydym hefyd yn gweithio gyda phartneriaid allweddol megis Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru i drafod y cymorth sy'n cael ei roi i helpu ymddiriedolaethau hamdden a grwpiau cymunedol. Mae Chwaraeon Cymru hefyd wedi ymrwmo i helpu ymddiriedolaethau hamdden yng Nghymru. Mae hefyd wedi cefnogi Cymdeithas Llywodraeth Leol Cymru wrth ddarparu cyngor i gynghorau ar gefnogi gweithredwyr hamdden. Er yr ymdrechion hyn, rydym yn gwybod y bydd

anghenion y rhannau hyn o'r sector yn y tymor hwy yn fwy na'r cymorth cyllid sydd ar gael ar hyn o bryd, ac rydym wedi bod yn galw ar Lywodraeth y DU i ddarparu cymorth ychwanegol.

Goblygiadau Ariannol: Ni fydd unrhyw oblygiadau ariannol ychwanegol i Lywodraeth Cymru.

Argymhelliad 3: Dylai cynllun adfer a chymorth ariannol Llywodraeth Cymru ar gyfer y sector fynd i'r afael â'r bwlch cynyddol eang rhwng ac o fewn gwahanol grwpiau demograffig mewn perthynas ag anweithgarwch corfforol.

Ymateb y Llywodraeth: Derbyn.

Pan fydd Chwaraeon Cymru yn darparu cymorth maent yn ystyried y meysydd hynny ac arnynt yr angen mwyaf. Yn ôl Chwaraeon Cymru, bu effaith sylweddol ar lefelau gweithgarwch pobl, gyda'r effeithiau mwyaf andwyol ar rai o'r grwpiau economaidd-gymdeithasol is. Roedd strategaeth Chwaraeon Cymru eisoes wedi nodi y dylid targedu adnoddau i gefnogi'r rheini sydd wedi dioddef yr effeithiau gwaethaf fel mater o flaenoriaeth. Mae'r cyfnod hwn wedi cynyddu'r angen hwnnw, nid yn unig o fewn o sector chwaraeon ond hefyd ar draws portffolios â blaenoriaeth, yn ystod argyfwng COVID-19 wrth iddo barhau ac yn y dyfodol. Mae cymorth Chwaraeon Cymru ar gyfer sefydliadau partner eisoes wedi cael ei ganolbwyntio i sicrhau bod y buddsoddiadau a'r adnoddau'n cael yr effaith fwyaf posibl wrth fynd i'r afael â'r bwlch anghydraddoldeb.

Goblygiadau Ariannol: Ni fydd unrhyw oblygiadau ychwanegol i Lywodraeth Cymru.

Argymhelliad 4: Dylai Llywodraeth Cymru arwain trafodaethau â chynrychiolwyr o'r sectorau iechyd a chwaraeon, i bennu cyfeiriad polisi cydgysylltiedig ar gyfer y tymor hwy mewn perthynas â gweithgarwch corfforol ac iechyd y cyhoedd.

Ymateb y Llywodraeth: Derbyn.

Rydym eisoes yn cynnal trafodaethau rheolaidd â phartneriaid allweddol fel Iechyd Cyhoeddus Cymru, Cymdeithas Chwaraeon Cymru a Chwaraeon Cymru i sicrhau ein bod yn gweithredu mewn ffordd gydgysylltiedig wrth ddatblygu polisiau ar gyfer y dyfodol sy'n ymwneud â chwaraeon, gweithgarwch corfforol ac iechyd y cyhoedd. Mae eisoes strategaeth ar gyfer cysylltu iechyd a chwaraeon drwy Bartneriaeth Gweithgarwch Corfforol Cymru ac mae'r cynnydd cynnar a wnaed wedi bod yn gadarnhaol. Mae mentrau megis y Gronfa Iach a Gweithgar, a'r gweithgareddau wedi eu cynllunio ar gyfer yr holl deulu ac oedolion hŷn a gafodd eu hamlinellu yn y strategaeth Pwysau Iach: Cymru Iach, yn rhoi'r sail ar gyfer y gwaith hwn – er ei bod yn bosibl y bydd angen adolygu eu diben a'r ffordd maent yn cael eu darparu yng ngoleuni COVID-19. Mae gweithgarwch corfforol yn un o'r ymyriadau mwyaf cadarnhaol wrth helpu pobl Cymru i reoli eu hiechyd meddyliol a chorfforol a'u llesiant. Mae lefelau uwch o gydweithio ar draws sectorau sy'n creu rhagor o gyfleoedd hygyrch i fod yn gorfforol weithgar yn chwarae rhan bwysig yn ein cynllun ar gyfer adfer o COVID-19.

Goblygiadau Ariannol: Ni fydd unrhyw oblygiadau ariannol ychwanegol i Lywodraeth Cymru.

Argymhelliad 5: Dylai Llywodraeth Cymru roi i'r Pwyllgor Fanylion eu trafodaethau â Llywodraeth y DU mewn perthynas ag ailddechrau chwaraeon mewn modd cydgysylltiedig.

Ymateb y Llywodraeth: Derbyn.

Mae Llywodraeth Cymru wedi trafod yn rheolaidd â swyddogion Llywodraeth y DU o ddechrau'r argyfwng presennol, ac mae'n parhau i wneud hynny wrth i'r sefyllfa newid a'n canllawiau ar gynnal digwyddiadau chwaraeon unwaith eto ddatblygu.

Mae fy swyddogion yn cael trafodaeth bord gron â Llywodraeth y DU, Llywodraeth yr Alban a Gweithrediaeth Gogledd Iwerddon unwaith yr wythnos. Mae Cabinet Chwaraeon y DU hefyd yn rhoi cyfleoedd ar gyfer rhagor o drafod.

Goblygiadau Ariannol: Ni fydd unrhyw oblygiadau ariannol ychwanegol i Lywodraeth Cymru.

Argymhelliad 6: Dylai Llywodraeth Cymru gyhoeddi canllawiau ar gynulliadau torfol ar gyfer digwyddiadau chwaraeon, sy'n cydnabod nad yw dull rhy gyffredinol o weithredu'n yn addas. Dylai'r canllawiau hyn gael eu datblygu ar y cyd â chyrrff llywodraethu chwaraeon a darparwyr cyfleusterau cyn gynted ag y bo modd.

Ymateb y Llywodraeth: Derbyn.

Mae Llywodraeth Cymru wrthi'n datblygu canllawiau ar ddechrau cynnal digwyddiadau yn yr awyr agored unwaith eto mewn modd diogel a graddol, yn seiliedig ar y cyngor diweddaraf ar COVID-19 a'n hadolygiadau parhaus o reoliadau'r coronafeirws yng Nghymru. Rydym eisoes wedi cyhoeddi canllawiau ar gyfer y sector a bydd y gwaith hwnnw'n parhau wrth i'r sefyllfa ddatblygu. Bydd canllawiau ar ddechrau cynnal digwyddiadau dan do unwaith eto yn dilyn maes o law. Mae Llywodraeth Cymru yn cydweithio gyda'r diwydiant digwyddiadau yng Nghymru sy'n cynnwys perchnogion/gweithredwyr lleoliadau yn ogystal â Chwaraeon Cymru, Cymdeithas Chwaraeon Cymru a rhanddeiliaid eraill ar draws ein sectorau chwaraeon a hamdden.

Goblygiadau Ariannol: Ni fydd unrhyw oblygiadau ariannol ychwanegol i Lywodraeth Cymru.